

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně **D. T.**, zastoupené advokátem JUDr. Václavem Tomisem se sídlem Tovární 10, Český Těšín, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2005, č. j. 21 Cad 139/2003 - 43,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna a hotové výdaje soudem ustanoveného zástupce žalobkyně advokáta JUDr. Václava Tomise **s e u r č u j í** částkou 1349 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně podala včas kasační stížnost proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 28. 4. 2005 čj. 21 Cad 139/2003 - 43, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 10. 10. 2003, a rozhodnuto o náhradě nákladů řízení.

Z odůvodnění napadeného rozsudku vyplývá, že žalobkyně podala žalobu proti shora uvedenému rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta její žádost o částečný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ust. § 43 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, s odůvodněním, že podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karviné ze dne 16. 9. 2003 míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně činí 25 %, což neodpovídá částečné invaliditě. Žalobkyně namítla, že nesouhlasí s tímto posouzením svého zdravotního stavu posudkovým lékařem, který učinil posudkový závěr, aniž podrobněji zkoumal její zdravotní stav. K jednání nebyla přizvána, takže lékař si nemohl učinit představu o jejím postižení. Namítla rovněž, že posudkový lékař nehodnotil její zdravotní postižení s přihlédnutím k ust. § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.,

podle něhož je částečně invalidní též pojištěnec, jemuž dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně ztěžuje obecné životní podmínky ve smyslu přílohy č. 4 k vyhl.č. 284/1995 Sb. Posudkový lékař rovněž nepřihlédl k tomu, že její zdravotní stav se stále zhoršuje, má záchvatovité bolesti.

Krajský soud zjistil, že žalobkyně uplatnila žádost o částečný invalidní důchod dne 21. 7. 2003. Posudkový lékař OSSZ v Karvině dne 16. 9. 2003 za přítomnosti žalobkyně míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotil 25 %, a to podle přílohy č. 2 k vyhláše č. 284/1995 Sb., kap. XV, oddíl F, pol. 2.b., a vyslovil, že žalobkyně není ani plně, ani částečně invalidní.

Krajský soud požádal o přezkoumání zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Ostravě. Z posudku ze dne 16. 4. 2004 krajský soud zjistil, že se u žalobkyně jedná o chronický recidivující bolestivý syndrom páteřový, víceetážový, při degenerativních změnách na páteři a idiopatické osteoporoze; dále trpí úplavicí cukrovou, léčenou perorálními antidiabetiky, a přetlakovou chorobou. Posudková komise za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považovala úplavici cukrovou, kompenzovanou při léčbě perorálními antidiabetiky, bez orgánových komplikací, a toto postižení považovala za nejzávažnější z celého souboru onemocnění žalobkyně. Míru poklesu soustavné výdělečné činnosti hodnotila 15 %, a to podle přílohy č. 2 k vyhl. č. 284/1995 Sb., kap. IV, pol. 1.a. Žalobkyně netrpí zdravotním postižením, které by jí ztěžovalo obecné životní podmínky ve smyslu přílohy č. 4 k vyhl. č. 284/1995 Sb. Žalobkyně je neschopna konat práci fyzicky nadměrně těžkou v nočních směnách a v nepříznivých klimatických podmínkách. Při dodržení těchto omezení je schopna vykonávat dělnická zaměstnání.

Vzhledem k námitkám žalobkyně, která za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu považuje páteřové obtíže, požádal krajský soud shora uvedenou posudkovou komisi o doplňující posouzení zdravotního stavu žalobkyně. Z tohoto doplnění krajský soud zjistil, že posudková komise nevylučuje, že žalobkyně trpí i páteřovými obtížemi, nebylo ale zjištěno závažnější funkční či neurogenní postižení a nebyly zjištěny strukturální změny v bederním úseku páteře. Záchvatovité bolesti lokalizované v pravé SI krajině jsou pro páteřové obtíže naprosto netypické, ale jsou typické pro potíže při nefrolitiáze. Posudková komise i nadále setrvala na závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého stavu zdravotního stavu žalobkyně byl úplavice cukrová, která je stabilizovaná, ale z hlediska nynějšího i prognostického stavu je nejzávažnějším onemocněním z celého souboru doložených chorobných stavů.

Krajský soud si vyžádal nové posouzení zdravotního stavu žalobkyně od posudkové komise MPSV v Brně. Z posudku této posudkové komise ze dne 6. 1. 2006 krajský soud zjistil, že u žalobkyně se jedná o páteřní bolestivý syndrom víceetážový při degenerativních změnách a osteopenii, o úplavici cukrovou, kompenzovanou dietou a antidiabetiky, bez komplikací, o obezitu a o kaménky v ledvině vpravo. Posudková komise považuje ze rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu k datu vydání napadeného rozhodnutí páteřové postižení a míru poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti hodnotí 25 %, a to podle přílohy č. 2 vyhl. č. 284/1995 Sb., kap. XV, oddíl F, pol. 2.b. Postižení žalobkyně hodnotí v horní hranici stanoveného procentního pásma s přihlédnutím k dalším zdravotním postižením, která jsou součástí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro další zvýšení posudková komise nehledala důvody, neboť žalobkyně je schopna s využitím své praxe vykonávat předchozí výdělečnou činnost. Posudková komise nezjistila zdravotní postižení uvedené v příloze č. 4 vyhl. č. 284/1995 Sb.

Z druhého doplňujícího posudku posudkové komise MPSV v Ostravě ze dne 18. 3. 2005 krajský soud zjistil, že tato posudková komise i po seznámení se srovnávacím posudkem posudkové komise MPSV v Brně setrvala na svém závěru, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně byla úplavice cukrová.

Krajský soud uvedl, že v projednávané věci jde o nárok na dávku důchodového pojištění podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem a rozhodnutí soudu proto především závisí na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu žalobkyně. V přezkumném soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, posudková komise MPSV. Tato posudková komise je oprávněna nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o plné invaliditě, částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Posudek této posudkové komise, pokud splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, je zpravidla v přezkumném soudním řízení rozhodujícím důkazem.

V projednávané věci si krajský soud vyžádal posouzení zdravotního stavu žalobkyně od posudkové komise MPSV v Ostravě, která dospěla k závěru, že k datu vydání přezkoumávaného rozhodnutí byla rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně úplavice cukrová a na tomto závěru setrvala i v doplňujícím posudku.

Posudková komise MPSV v Brně, která podala tzv. srovnávací posudek o zdravotním stavu žalobkyně ke dni vydání přezkoumávaného rozhodnutí, označila za rozhodující příčinu dlouhodobě příznivého zdravotního stavu žalobkyně její páteřové onemocnění a tento závěr podrobně zdůvodnila.

Krajský soud považoval za přesvědčivé hodnocení zdravotního stavu žalobkyně posudkovou komisí MPSV v Brně ze dne 6. 1. 2005 a tento závěr v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně vysvětlil.

Pokud jde o posudek posudkové komise MPSV v Ostravě a její doplňující posudek, pak krajský soud závěr o tom, že rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je úplavice cukrová, považuje za nepřesvědčivý a blíže to odůvodňuje.

Žádná z posudkových komisí nezjistila, že by žalobkyně trpěla zdravotním postižením, které by jí značně ztěžovalo obecné životní podmínky ve smyslu přílohy č. 4 k vyhl. č. 284/1995 Sb.

Krajský soud uzavřel, že zjištěný pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti žalobkyně ve výši 25 % je nižší než zákonem požadovaných nejméně 33 % a u žalobkyně se nejedná ani o zdravotní postižení podle přílohy č. 4 k vyhl. č. 284/1995 Sb. Žalobkyně tak k datu vydání napadeného rozhodnutí nesplňovala žádnou z podmínek částečné invalidity podle ust. § 44 odst. 1 a 2 zákona č. 155/1995 Sb. Krajský soud proto podle ust. § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Žalobkyně podala kasační stížnost z důvodu uvedeného v ust. § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Uvedla, že nemůže souhlasit s tím, že hlavní příčinou jejích bolestí je ledvina, o čemž svědčí i to, že posudková komise MPSV v Ostravě uvádí, že je jen pravděpodobné, že se nejedná o páteřové obtíže. Není rovněž pravda, že by byla schopna vykonávat dělnická zaměstnání, jak posudková komise tvrdí.

S poukazem na dvě rozdílná hodnocení zdravotního stavu žalobkyně je zřejmé, že krajský soud rozhodl nesprávně, když se přiklonil k hodnocení jen jedné posudkové komise.

Žalobkyně nemůže pracovat již déle než rok. Proto je přesvědčena, že se u ní jedná o dlouhodobě nepříznivý stav, který značně ztěžuje její obecné životní podmínky.

Podle názoru žalobkyně se krajský soud dopustil pochybení, protože skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu.

Žalobkyně navrhla, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná se ke kasační stížnosti nevyjádřila.

Nejvyšší správní soud, vázán rozsahem a důvody kasační stížnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), posoudil kasační stížnost takto:

Podle ust. § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, Ministerstvo práce a sociálních věcí posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění a toto ministerstvo za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise.

V souladu s tímto zákonným ustanovením krajský soud požádal posudkovou komisi MPSV v Ostravě o posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti žalobkyně.

Dodatečně pak krajský soud požádal o srovnávací posudek posudkovou komisi MPSV v Brně.

Obě posudkové komise postupovaly podle ust. § 6 odst. 3 vyhl. č. 284/1995 Sb., podle níž pro stanovení procentní míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti je nutné určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Je-li těchto postižení více, jednotlivé hodnoty poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se nescítají. Určí se zdravotní postižení, které je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti se stanoví podle tohoto postižení se zřetelem k závažnosti ostatních zdravotních postižení.

Obě posudkové komise však dospěly k rozdílným závěrům o tom, co je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, jak je uvedeno shora; také stanovení procentní míry postižení žalobkyně stanovily obě komise odlišně.

Podle ust. § 132 o. s. ř. (ve spojení s ust. § 64 s. ř. s.) důkazy hodnotí soud podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Krajský soud ve smyslu tohoto ustanovení provedl především hodnocení posudků obou posudkových komisí, přičemž dospěl k závěru, že posudek posudkové komise MPSV v Ostravě považuje za nepřesvědčivý, tento svůj závěr odůvodnil, a přiklonil se k posudku posudkové komise MPSV v Brně. V tomto směru nelze krajskému soudu nic vytknout.

K námitce žalobkyně, že nemůže pracovat již déle než rok a je proto přesvědčena, že je u ní dán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který značně ztěžuje její obecné životní podmínky, se uvádí:

Podle ust. § 44 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, je pojištěnec částečně invalidní též tehdy, jestliže mu dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav značně ztěžuje obecné životní podmínky. Okruh zdravotních postižení značně ztěžujících obecné životní podmínky stanoví prováděcí předpis.

Tímto prováděcím předpisem je vyhláška č. 284/1995 Sb., kterou se provádí zákon o důchodovém pojištění. Zdravotní postižení značně ztěžující obecné životní podmínky jsou uvedena v příloze č. 4 k této vyhlášce. Tato zdravotní postižení jsou specifikována dvojím způsobem. Pod písmenem A. jsou taxativně uvedena ta zdravotní postižení, která značně ztěžují obecné životní podmínky (zdravotní postižení ortopedická, chirurgická, nervová a smyslová). Pod písmenem B. se uvádí, že zdravotními postiženími značně ztěžujícími obecné životní podmínky jsou též ta zdravotní postižení neuvedená v písmenu A, jejichž důsledky jsou obdobné zdravotním postižením uvedeným v písmenu A.

V projednávané věci je mimo pochybnost, že žalobkyně netrpí žádným zdravotním postižením taxativně uvedeným v písm. A., ale netrpí ani takovým zdravotním postižením, jehož důsledky by byly obdobné zdravotním postižením uvedeným v písm. A.

Nejvyšší správní soud tedy dovodil, že kasační stížnost není důvodná a zamítl ji (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti bylo rozhodnuto podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. Žalobkyně ve věci úspěch neměla a žalované nelze náhradu nákladů řízení přiznat.

Krajský soud ustanovil pro řízení o kasační stížnosti zástupcem advokáta Václava Tomise, jehož odměnu a hotové výdaje platí stát.

Ustanovený advokát požadoval částku 3500 Kč jako paušální odměnu podle § 11 vyhl.č. 484/2000 Sb., jízdné Č. T. – O. a zpět vlastním osobním automobilem v částce 499 Kč a náhradu za ztrátu času 200 Kč, celkem 4199 Kč.

Vyhláška č. 484/2000 Sb. se na odměny advokátů ve správním soudnictví vůbec nevztahuje. Je třeba aplikovat ust. § 9 odst. 2 advokátního tarifu ve znění účinném do 31. 8. 2006 a přiznat odměnu za dva úkony právní služby po 250 Kč, dále náhradu hotových výdajů ve výši 150 Kč (§ 13 odst. 3 advokátního tarifu), náhradu za promeškaný čas ve výši 200 Kč (§ 14 odst. 3 advokátního tarifu) a náhradu jízdného ve výši 499 Kč, celkem tedy 1349 Kč. Tato částka bude zaplacená ustanovenému advokátovi z účtu Nejvyššího správního soudu do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. září 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu